

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev2 1448/08
17.09.2009. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Snežane Andrejević, predsednika veća, Slađane Nakić-Momirović, Spomenke Zarić, Milomira Nikolića i Ljiljane Ivković-Jovanović, članova veća, u parnici tužilje AA, koju zastupa AB, advokat, protiv tužene Republike Srbije, Opštinskog suda u Beloj Crkvi, koju zastupa Republički javni pravobranilac iz Beograda, radi ocene zakonitosti rešenja o otkazu ugovora o radu, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Pančevu Gž.1. 121/08 od 16.06.2008. godine, u sednici održanoj dana 17.09.2009. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presude Opštinskog suda u Kovinu P.1. 202/07 od 24.12.2007. godine u stavu prvom i trećem izreke i Okružnog suda u Pančevu Gž.1. 121/08 od 16.06.2008. godine, i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kovinu P.1. 202/07 od 24.12.2007. godine, u stavu prvom izreke delimično je usvojen tužbeni zahtev i poništeno rešenje predsednika Opštinskog suda u aa V Su.br. 36-62/06 od 06.12.2006. godine, kojim je otkazan ugovor o radu tužilji u Opštinskom sudu u aa na radnom mestu daktilografa u zvanju namešteniku IV vrste br. V Su. 36-58/06 od 20.11.2006. godine zbog zloupotrebe prava na odsustvo usled privremene sprečenosti za rad - zloupotrebe bolovanja. Stavom drugim izreke, odbijen je deo tužbenog zahteva za vraćanje tužilje na posao sa svim pravima, koja joj po osnovu pomenutog ugovora o radu pripadaju a stavom trećim izreke obavezana je tužena da tužilji naknadi troškove postupka u iznosu od 39.150,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Pančevu Gž.1. 121/08 od 16.06.2008. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda u stavu I i III izreke.

Protiv drugostepene odluke blagovremeno je izjavila reviziju tužena zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu odluku u smislu člana 399. ZPP, i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilja je u zvanju nemeštenika IV vrste obavljala poslove daktilografa aa u aa na osnovu ugovora o radu V Su. 36-58/06 od 20.11.2006. godine. Tužilja je zbog zdravstvenih problema: bolesti štitne žlezde, vrtoglavice, mučnine i nestabilnosti u hodu više puta bila na bolovanju. U periodu od 29.05.2006 - 14.06.2006. godine, tokom bolovanja tužilja je privatno boravila u inostranstvu. Nakon dostavljanja pismenog upozorenja od 27.11.2006. godine i izjašnjenja Sindikalne organizacije o postojanju povrede radne obaveze tužilji je rešenjem predsednika aa u aa V Su.br. 36-62/06 od 06.12.2006. godine otkazan ugovor o radu: na osnovu člana 179. stav 1. tačka 6. u vezi člana 192. Zakona o radu zbog zloupotrebe prava na odsustvo usled privremene sprečenosti za rad - zloupotrebe bolovanja. Tužilji je priznato pravo na isplatu invalidske penzije počev od 7.12.2006. godine.

Nižestepenim odlukama je ocenjeno da tužilja nije učinila povredu radne obaveze, jer je boravila u inostranstvu po preporuci lekara, radi obezbeđenja neophodnog psihičkog mira, pri čemu; da li je savet dr. BB za putovanje bio adekvatan njenom zdravstvenom stanju, nije od značaja, jer tužilja kao pacijent nije mogla da ocenjuje da li se preporukom lekara može popraviti ili pogoršati njeno zdravstveno stanje.

Po oceni Vrhovnog suda pobijana odluka je zbog nejasnih i protivurečnih razloga zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 12. ZPP. Takođe, nižestepene odluke su zasnovane na pogrešnoj primeni materijalnog prava zbog čega je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

U parnici je sprovedenim i prihvaćenim medicinskim veštačenjem dr. VV od 06.12.2007. godine i saslušanjem navedenog veštaka utvrđeno da je tužilji zbog zdravstvenog stanja bilo potrebno mirovanje, držanje glave u određenom položaju bez naglih pokreta i da je boravkom u inostranstvu u spornom periodu bolovanje tužilje korišćeno protivno svrsi zbog koje je bilo određeno. Suprotno navedenim činjenicama, pobijanom odlukom je pozivom na citirani nalaz i mišljenje veštaka kao i iskaz "veštaka" dr BB, iako je navedeno lice u parnici saslušano kao svedok a ne veštak, nepostojanje zloupotrebe bolovanja zasnovano na uverenju tužilje o opravdanosti putovanja zbog date preporuke dr BB tužilji kao pacijentu, pismeno potvrđene aktom istog lica o odobrenju za putovanje, koje je izdato nakon započinjanja procedure otkaza ugovora o radu i 5 meseci nakon spornog putovanja.

Prema odredbama člana 179. stav 1. tačka 6. Zakona o radu poslodavac može zaposlenom da otkáže ugovor o radu ako za to postoji opravdani razlog, koji se odnosi na radnu sposobnost zaposlenog, njegovo ponašnje i

potrebe poslodavca, između ostalog i ako zaposleni zlopotrebi pravo na odsustvo zbog privremene sprečenosti za rad. Navedeni otkazni razlog nastaje svakom radnjom zaposlenog, kojom se odsustvo zbog privremene sprečenosti za rad koristi suprotno razlozima zbog kojih je ustanovljeno. Zloupotreba privremene sprečenosti za rad nastaje korišćenjem bolovanja u vreme kada zaposleni nije bolestan i kada je sposoban za rad ali istovremeno i kada se tokom privremene sprečenosti za rad ponaša suprotno propisanoj terapiji, obavezi mirovanja i sl.

Odredbama člana 85. stav 1. tačka 7. Zakona o zdravstvenom osiguranju je propisano da osiguraniku, privremeno sprečenom za rad ne pripada pravo na naknadu zarade ako bez dozvole stručno - medicinskog organa matične filijale, odnosno Republičkog zavoda otputuje iz mesta prebivališta, odn. boravišta ili ako izabrani lekar, odnosno organ nadležan za kontrolu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja utvrdi da ne postupa po uputstvu za lečenje. Odredbama člana 245. istog Zakona propisana je novčana kazna i prekršajna odgovornost za osiguranika koji bez dozvole stručnog medicinskog organa filijale otputuje iz mesta stalnog prebivališta, odnosno boravišta, ako zlopotrebi pravo na korišćenje odsustvovanja sa rada (član 85). Citirane odredbe, koje regulišu prava i obaveze zaposlenog, kao osiguranika zdravstvene zaštite posredno definišu i granice dozvoljenog ponašanja zaposlenog tokom privremene sprečenosti za rad i relevantne su u kontekstu ostalih okolnosti slučaja i kod primene otkaznog razloga iz člana 179. stav 1. tačka 6. Zakona o radu.

U ovom slučaju razlozi nižestepeni sudova o opravdanosti putovanja tužilje, dijagnozi i sadržini predložene terapije tokom bolovanja su nejasni i protivurečni, citirane odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti nisu cenjene i pogrešnom primenom materijalnog prava, za sada, nije pravilno ocenjen pravni značaj boravka tužilje u inostranstvu tokom privremene sprečenosti za rad.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti ukazane nepravilnosti i doneti pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci rešenja na osnovu odredbi člana 406. stav 1. i 407. stav 2. ZPP.

Predsednik veća-sudija

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Olivera Strugarević

MZ